”Jag vill inte ses som ett jävla offer”

Hoppas eller hoppa. Det är de val **Jackie Ferm** haft. Hoppas på att orka leva eller hoppa från en bro.

– Människor med min bakgrund blir det aldrig något av. Men jag bestämde mig till slut för att jag ändå vill ha ett liv.

Nu släpper hon en bok om sin mörka uppväxt, samtidigt som hennes pappa – Lars Ferm, tidigare Lars-Inge Svartenbrandt – kommer ut från fängelset.

Text: **Magda Gad**
Foto: **Maria Östlin**

Jag har precis frågat henne vad hon hade behövt i sitt liv. För att hindra de värsta katastroferna. Med en röst som för länge sedan tagit skydd bakom en oberörd fasad svarar hon:

– Vi syskon skulle inte ha splittrats. Men det är svårt att hitta någon som vill ha tre barn, och någon som vill ha en vild 15-åring.

Hon utgår från det hon lärt sig. Att ingen vill ha henne. Inte ens hennes föräldrar. En liten flicka som undrat: Vem ska älska mig? Om inte ens den som fött mig tar hand om mig när jag behöver det?

– Efter en viss ålder blir man ointressant. Det var ju därför jag hamnade på hem. Det låter som att man pratar om valpar, men det är ju så. Det blir samma villkor som gäller för barn som för djur, säger hon lika luttrat.

Det är först när tankarna lämnar hennes eget öde som sorgen får en plats i hennes röst. Hon vänder ner blicken i asfalten, får ur sig:

– Det gör ont när jag tänker på de barn som har det så här nu. Som blir övergivna. Jag mår illa.

Nyss har hon stått på trottoaren med ett rep bundet runt sig. Fotografen har velat visa det symboliskt: Att hon suttit på institution, att hon varit i händerna på andra. På en ruta har en äldre dam hamnat i bild; hon promenerar förbi med sin shoppingvagn som om inget hänt.

– Det där är mitt liv! utbrister Jackie när hon får se bilden.

Vuxna människor som bara gått förbi. Som om det som pågått varit helt normalt.

Inget som pågår runt Jackie Ferm i hennes självbiografi *Rövardotter* är normalt. Pappa Lars Ferm, tidigare Lars-Inge Svartenbrandt, rånar banker. Mamma Susanna Franzén blir missbrukare. Pappa slår nästan ihjäl mamma. Jackie lägger sig ovanpå henne för att ”skydda hennes hjärta och hjärna”. Pappa sparkar henne i ryggen, skriker att han ska begrava dem alla som sin gamla schäferhund.

De tre syskonen sätts i olika hem. Jackie hamnar på Rosenkullen, en institution som senare stängs när flera vårdskandaler uppdagas.

Foto: OLA LAGERSTRÖM

LITEN FLICKA. *Jackie Ferm, här 6 år, med lillebror Rick och mamma Susanna Franzén i deras hem, 1996.*

Foto: KRISTER HANSSON

ÖKÄND PAPPA. *Jackie vek ut sig för att hämnas på att Lars Ferm tog med pressen till lillebror Jacks begravning.*

Foto: TV6/ULF BERGLUND

DOKUSÅPA. *Vann Paradise Hotel 2009.*

Foto: KARIN TÖRNBLOM

KÄRLEKEN. *Med sambon Ola Brising.*

De intagna flickorna får inte ha kroppskontakt med varandra, men föreståndarna får röra dem och titta på dem när de är nakna och tillrättavisa dem med slag.

På nästa behandlingshem hittar ilskan sina vägar ut. Genom smärtan. Mat spys upp inne på toaletterna. Kroppar skärs upp. Det skvätter blod på frukostäggen i stället för salt.

En dag kommer beskedet som för evigt släcker en bit av Jackies själ. Lillebror Jack, 14, dör i en bilolycka. Hon skriker rakt ut. Får ensam identifiera kroppen. Luktar på honom och känner doften av hans hårvax. Får ensam planera begravningen.

”Jacky ska välja ut tre psalmer och musik. Det är inte lätt för henne. 16 år och ska hålla i en begravning”, står det i en dagateckning från HVB-hemmet Orana.

I två år har hon sin lillebrors aska i en låda. Den ser ut som en skokartong. En dag sprider hon askan i havet. Varken mamma eller pappa kommer trots att de lovat. Hon får ta adjö utan dem. Då är Jackie Ferm fortfarande tonåring.

I dag har hon brödernas namn tatuerade på vänster handled: Jack och Rick. Hennes guldklimpar, som hon alltid velat skydda. Rick är i dag 18 och bor hos fosterföräldrar.

– Jag låg och läste i min bok i går kväll och tänkte på det, att jag pratar om dem som om de vore mina barn, funderar hon.

> Det gör ont när jag tänker på de ***barn*** som har det så här nu. Jag ***mår illa***.

Boken har hon redan börjat ge bort till folk – gratis. På omslaget: En bild av pappa och dotter. Han skrattar, hon står på hans mage. Rövaren och rövardottern.

– Jag tänker att många skulle behöva läsa den. Den kan bli ett verktyg för andra som behöver hjälpa sig själva, säger hon stolt.

När Jackie Ferm var med i *Skavlan* vågade en tjej äntligen berätta i skolan att hennes föräldrar missbrukade. Det är sådana hon vill nå. Ungdomar som behöver se att en mörk uppväxt inte behöver sluta med en heroinspruta i rännstenen. Ungdomar som fortfarande hoppas.

Men hon har också skrivit boken till dem som slutat hoppas. Som inte finns längre.

– Jag vill ge dem upprättelse, säger hon stilla och jag frågar det uppenbara:

Du vill ta hand om andra?

– Jag har ju två fosterhundar …

Den ena, bulldoggen Nala, ligger tjock och trött vid våra fötter. I sällskapet ingår även en rysk filmare, som jobbar för regissören och producenten Daniel Fridell, och en ung kvinna som har en *Milton*-mössa neddragen över pannan. Det är Simone Milton, dotter till ex-porrkungen Berth Milton Jr.

Jackie Ferm nickar menande mot henne och skrattar hjärtligt:

– Hon gör till och med reklam för sin farsa!

Daniel Fridell ska göra dokumentärer om både Berth Milton Jr och Jackie Ferm. Under arbetet har döttrarna hittat varandra.

– Simone vet hur det är när alla andra har en annan bild av ens pappa än man själv har, säger Jackie.

Jag vänder mig till Simone Milton och frågar hur hon ser på sin far.

– Det är ju min pappa. Jag känner ju inte att det är värsta grejen. Det är min pappa, jag älskar honom. Han kan göra vad som helst men han är ändå min pappa, svarar hon.

Jag har svårare att ställa samma fråga till Jackie. Hon började vårt möte med att säga: ”Det är tur att det är du som ska intervjua mig, du som har varit ute och rest.”

Hon vet att jag har rapporterat från världens helveteshörn. Att jag har träffat många övergivna barn.

– Alla andra ska tycka att det är så hemskt. Jag vill inte ses som ett totalt hjälplöst jävla offer. Jag är en vuxen, stark person i dag. Det är därför jag gör det här, säger hon och lägger sin hand på min arm.

Jag tänker att hon kanske vill vara lite för stark. Hålla ihop skärvan av den familj som hon alltid →

ALLA VILL HA EN BIT. *Efter Paradise Hotel blev Jackie Ferm alkoholiserad. Hon gick från en galen Gökboet-värld på institutioner till en galen värld på Stureplan. Hamnade på kokainfester med Snabba cash-kändisar.*

Fakta

Namn: Jacqueline Liliana Ferm.
Ålder: 23.
Yrke: Pluggar på Komvux.
Bor: Södermalm i Stockholm.
Familj: Sambon Ola Brising, 40. Hundarna Nala och Simba.
Bakgrund: Dotter till Lars Ferm, tidigare Lars-Inge Svartenbrandt, benämnd som Sveriges farligaste man. Jackie vann *Paradise Hotel* 2009, utsågs till Årets tv-personlighet 2010 på Finest Awards, nominerad till Årets toppbloggare 2014.
Aktuell: Med biografin *Rövardotter*, skriven med Ola Brising.

4 x senast jag…

… grät: ”I går. För en artikel i Metro, där det låter som att jag inte vill ta eget ansvar för *Paradise Hotel*.”
… var arg: ”I går. På Ola för att artikeln i Metro inte blivit korrläst. Och i dag på bokförlaget för att de gett mig fel tid för den här intervjun.”
… var glad: ”Nu! Det är känslor hela tiden. Jag kommer säkert bli arg tio gånger till i dag.”
… tänkte råna en bank: ”När jag haft dåligt med pengar som student. Men i dag finns ju inga kontanter på banken, då skulle jag råna något i Egypten i stället där de har massa juveler.”

3 x favoritlåtar…

1. *Le belle epoque* av Kent.
2. *Bröder* av Linus Svenning.
3. *Nessun dorma* av Pavarotti.

INFLUERAD. *Jackie Ferm har påverkats av sin pappas buddistiska tro. "Han vill helst bränna upp sig själv på ett torg, så där som tibetanska munkar, när det är dags att dö. Men det tror jag aldrig att han skulle våga."*

„Mamma har alltid valt män som slår, jag väljer män som kysser marken jag går på

önskat sig men som splittrades redan när hon var tio. Ta hand om sin 68-åriga far när han släpps från fängelset. Dricka riktigt kaffe med honom, inte pulverkaffe som i cellen. Och laga riktig mat, trots att hon leende berättar att han faktiskt gillar fängelsematen, institutionaliserad som han är.

Till slut bestämmer jag mig för att konfrontera henne:

Förlåta din pappa är väl en sak, för att du själv ska kunna bli fri och gå vidare, men varför måste du finnas där för honom?

– Ja, men det är ju vidrigt hur vi behandlar våra gamla i Sverige, att de ska ligga på något hem och pissa på sig, det skulle aldrig hända i andra länder där familjen har stor betydelse.

Men det var ju vad din pappa gjorde mot dig? Lät dig vara på ett hem där du blev vanvårdad?

– Ja, han gjorde ju det. Men han satt ju på ett hem själv också och var koko.

Det hade han ju också valt? Det var ingen som tvingade honom att råna och skjuta på folk?

– Ja, jo. Men han har gjort allt för att han haft en dödsångest som han inte orkat leva med. När han har försatt sig i stormens öga har han inte varit rädd längre.

Hon gör en paus.

– Han blev så misshandlad när han var liten. Han blev slagen, inte tills han började gråta utan tills han slutade gråta. Så om jag tittar på honom som det här barnet som blev illa behandlat så ser jag bara den här lilla övergivna pojken.

Som sedan övergav dig?

– Nej, jag kan inte tänka att pappa var den som övergav mig. För när jag gör det så äter det upp mig inifrån och ut. Då funderar jag på att gå till en bro.

Hoppas eller hoppa.

Sin mamma Susanna pratar hon inte lika mycket om. Efter all misshandel och stress fick hon en hjärnblödning, flydde in i alkohol och droger och slutade bete sig som en mor.

– Hon är som en gök som lägger sina ungar i andras bon, säger Jackie Ferm nedlåtande.

Kanske måste förlusten bäddas in i ilska. Jag invänder att Susanna var ung, att det blev för svårt att vara ensam med tre barn, att hon blev slagen. Lars-Inge fick en gång en psykos och försökte skära upp hennes gravidmage.

– Ja, men hon har alltid valt män som slår henne. Jag väljer män som kysser marken jag går på.

I sin bok konstaterar Jackie att hon gjordes i en cell på mentalsjukhuset i Säter. Svartenbrandts cell låg mellan Glöggens och Karl Johan Jonssons celler, de värsta två dårarna på hela Säter.

Hur många år pappa satt inlåst under hennes uppväxt har hon inte orkat räkna ut. Men när mamma slutade vara förälder fortsatte han att uppfostra henne – via brev från olika fängelser.

2005 skrev han från klostercellen i Norrtälje: *"Livet kan av misstag uppfattas som en tävling – särskilt av unga människor. Tidsandan är mycket ond nu jämfört med tidigare /…/ Om du blir dödens arg, så flyger vredens demoner genom ditt sinne – och sliter sönder kärleken. Detta är sanningen. Du förlorar din styrka och sinnesro när ilskan hugger tag i din själ /…/ I varje andetag, i varje tanke, i dina tårar, i dina drömmar, i din längtan finns också mina böner. Stor varm kram från pappa Lasse."*

– Jag var 15 år, det är då man ska ha en idol. Vissa har en affisch med Justin Bieber på väggen, jag såg upp till min pappa. Det är i den åldern man tänker mycket på livet och pappa är intelligent.

Och diagnostiserad psykopat?

– Ja, han är en psykopat-munk!

Hon slänger med håret.

– Mitt liv låter som något taget från en Quentin Tarantino-film.

> „Det måste vara tårar, det passar ju så himla bra.

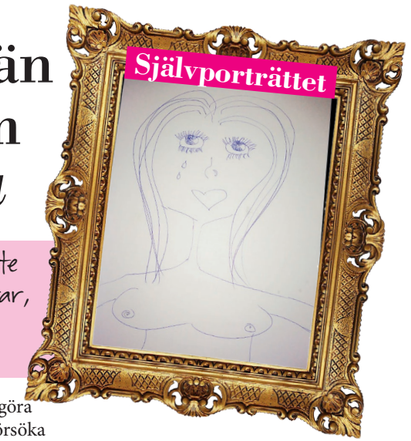

Men jag tänker att man får göra det bästa av det man har. Försöka vara en god människa och älska så mycket man kan. Jag vill göra ett avtryck. Det måste ju finnas en mening med all den här smärtan som jag har gått igenom.

Medierna har bevakat Jackie Ferm sedan hon föddes. På senare år har fokus legat på hennes "nakenhämnd"; att hon vek ut sig i Slitz för att hämnas på sin far efter att han tog med pressen till Jacks begravning och lät sig fotograferas framför den lilla vita kistan. Fokus har även legat på hennes medverkan i såpan *Paradise Hotel*, som hon togs till direkt från ett behandlingshem. Hon vill inte skriva över ansvaret för det som hände på mediebolaget MTG; sex i tv, fylleslag. Hon var 19 år och myndig.

– Men det jag känner i dag är att … det var ju vuxna människor som gjorde det här! Så det enda jag tänker är att de borde ta lite mer ansvar över de här ungdomarna i stället för att ge dem sprit.

Det är lätt att glömma att Jackie Ferm är 23 år. Hon pratar om ett allt hårdare samhälle, om vad det kostar att ha ett barn på en institution – "4 000 kronor per dygn, resurserna måste användas bättre, de tänker för kortsiktigt" – och kan ge journalister en dramatisk livshistoria, trots att hennes knappt börjat.

En vecka efter den här intervjun läser jag på hennes blogg:

"Jag känner mig så pressad att jag bara vill dra täcket över huvudet och sova. Naturligtvis är jag tacksam för att intresset har varit mycket större än vad jag hade förväntat mig. På det hela stora har det varit bra artiklar, men samtidigt har jag känt mig smått stött, saker missuppfattas lätt, som påhopp på mitt utseende."

Hon har gett ut en hel bok för att förklara varför hennes liv har blivit som det blivit. Och människor stannar vid hennes utseende.

Hoppas eller hoppa.

Vilja ge det man aldrig fått.

Jag frågar vad hon vill göra i framtiden.

– Jag är antingen eller. Jag kanske hamnar på en turkisk bordell, jag kanske blir nunna, jag kanske åker till Antarktis. Jag vill skaffa familj, men jag vet inte om jag vill föda några barn till den här onda världen.

Hon slänger med håret igen. Vet att det ger henne mer kontroll att vara kaxig än skör, speciellt när känslorna tränger sig på.

– Det finns ju så många övergivna barn redan så jag kan väl ta hand om någon som redan finns, som ingen vill ha. □

Till sist tänker Magda:

Man kan tänka att det är märkligt att Jackie Ferm har förstorat sina läppar. Eller så kan man tänka att Sverige är ett land som behandlar ensamma barn som djur. Att det finns tjejer på behandlingshem som skär sönder sina ansikten. Och att vuxna människor tar en tonåring direkt från ett sådant hem till en dokusåpa. Sedan kan man fundera på vad som är mest märkligt.